

Správa z kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Zvolenská Slatina za rok 2022

Podľa § 18f ods.1 písm. e) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám obecnému zastupiteľstvu správu o kontrolnej činnosti za rok 2022.

Správa bola spracovaná v termíne do 60 kalendárnych dní v zmysle zákona o obecnom zriadení. Na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 30.1.2023 nebola predložená z dôvodu dlhodobej PN hlavnej kontrolórky obce.

Hlavná kontrolórka obce v priebehu hodnoteného obdobia vykonávala kontrolnú činnosť, ktorou sa podľa §18d zákona o obecnom zriadení rozumie:

- kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, ako aj s majetkom, ktorý obec užíva podľa osobitných predpisov,
- kontrola príjmov, výdavkov a finančných operácií obce,
- kontrola vybavovania sťažností a petícií,
- kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení obce,
- kontrola plnenia uznesení obecného zastupiteľstva,
- kontrola dodržiavania interných predpisov obce,
- kontrola plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi.

Zákonné povinnosti hlavného kontrolóra v roku 2022:

- 1) **vypracovanie správy z kontrolnej činnosti za rok 2021** – správa bola predložená obecnému zastupiteľstvu a zobratá na vedomie uznesením č. 309/2022 zo dňa 14.3.2022
- 2) **Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu na rok 2023 s výhľadmi na roky 2024, 2025**

V prípravnej fáze rozpočtu som vypracovala návrh prepočtu zmien platových výmerov za pedagogických a nepedagogických zamestnancov školských zariadení a zamestnancov obce od 1.1.2023 a od 1.9.2023, podľa ktorého bola prepočítaná rozpočtovaná výška miezd pre všetkých zamestnancov obce Zvolenská Slatina vrátane Základnej školy s materskou školou T. Vansovej.

Zároveň som pre potreby obce vyžiadala stanovisko Ministerstva financií SR v súvislosti s uplatňovaním výnimky v zmysle § 21h ods. 2 zákona č. 365/2022 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (uplatňovanie výnimky na všetky

fondové účty obce – rezervný fond + fond rozvoja bývania – použitie prostriedkov rezervného fondu na bežné výdavky, toto však podľa stanoviska nie je možné pri fonde rozvoja bývania – opravy miestnych komunikácií, ktoré predstavujú výdavok bežný bude možné hradiť v prípade nedostatočnej výšky bežných príjmov z rezervného fondu obce).

3) Stanovisko hlavnej kontrolórky k záverečnému účtu za rok 2021

V rámci kontroly záverečného účtu, ktorý obsahuje aj rozbor bilančných súm súvahy bola v nadväznosti na metodickú pomoc pri tvorbe opravných položiek k neuhradeným pohľadávkam vykonaná aj kontrola neuhradených pohľadávok obce. Podľa stavu k 31.12.2021 boli pohľadávky obce stále na úrovni cca 90 tis. €. Rovnako ako v stanovisku k záverečnému účtu za rok 2020 som upozornila na existujúce nedoplatky, ktoré je potrebné vymáhať. Jedná sa o pohľadávky daňové aj nedaňové. K pohľadávkam po lehote splatnosti vytvára obec opravné položky, časť pohľadávok je vymáhaná prostredníctvom exekútora.

Aj pohľadávky sú majetkom obce, preto hlavná kontrolórka touto cestou upozornila na dodržiavanie v zmysle § 7 ods. 2 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí je obec povinná svoj majetok zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať a je povinná používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 4.11.2022 bol obecným zastupiteľstvom schválený odpis pohľadávok v celkovej výške 2 673,53 Eur v zmysle článku 8 Zásad hospodárenia s majetkom obce Zvolenská Slatina. V prípade mnohých pohľadávok by výdavky na vymáhanie jednotlivých pohľadávok prevyšovali nominálnu hodnotu týchto pohľadávok. Odporúčam obci vykonať analýzu aj týchto pohľadávok a vytvoriť o tom zápis pre kontrolné orgány (napr. NKÚ), ktoré majú právo vyhodnocovať hospodárnosť obce, nakoľko suma nedoplatkov je pomerne vysoká.

Kontrolná činnosť v roku 2022:

1) kontrola plnenia uznesení obecného zastupiteľstva v zmysle § 18d ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Pravidelné kontroly plnenia uznesení boli vykonávané pred každým zasadnutím zastupiteľstva, ku každej kontrole je vypracovaná správa o plnení uznesení, ktorá bola následne predložená na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

V nadväznosti na vykonané kontroly plnenia uznesení by som sa v rámci správy z kontrolnej činnosti za rok 2022 chcela vyjadriť k uzneseniu č. 400/2022 zo dňa 12.9.2022, ktoré bolo na podnet hlavnej kontrolórky zrušené a chcela by som touto cestou vysvetliť právnu úpravu vo veci obstarania nádob na triedený odpad, aby obec v budúcnosti predchádzala výdavkom, ktoré

nie je oprávnená hradiť a to ani z vlastných zdrojov ani zo zdrojov z poplatku za uloženie odpadu.

Pravidlo použitia finančných prostriedkov obce, ktoré nedovoľuje obci hradiť výdavky na obstaranie nádob na triedený odpad z vlastných zdrojov (tj. z podielových daní resp. z miestnych daní a poplatkov a iných vlastných zdrojov obce) je upravené § 81 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, v ktorom sú dané kompetencie v oblasti zabezpečovania nákupu nádob na zmesový komunálny odpad a triedený komunálny odpad.

Nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi:

Ods. 3 = Náklady na zbernú nádobu **na zmesový komunálny odpad** znáša pôvodný pôvodca odpadu. **Obec ustanoví vo všeobecne záväznom nariadení výšku týchto nákladov a ich zahrnutie do miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady alebo ustanoví iný spôsob ich úhrady – „čierne kukanádoby“**

Ods. 4 = Náklady na zabezpečenie zberných nádob na triedený zber zložiek komunálnych odpadov, pri ktorých sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, znáša výrobca vyhradeného výrobku, príslušná organizácia zodpovednosti výrobcov alebo tretia osoba = **„zelené, žlté, modré kukanádoby“** tj. tieto náklady nie sú hradené z rozpočtu obce, ani z vlastných zdrojov obce a má ich pre obec zabezpečiť organizácia zodpovednosti výrobcov.

Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov platí pre všetky samosprávy rovnako tj. náklady na zabezpečenie zberných nádob na triedený zber zložiek komunálneho odpadu, pri ktorých sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, **znáša príslušná organizácia zodpovednosti výrobcov a preto nemôžu byť hradené z vlastných príjmov obce.**

V katastri obce Zvolenská Slatina sa nachádza skládka odpadu. Obec ako kompenzáciu dostáva od Spoločnosti Pohronie, a.s. príjem z poplatku za uloženie odpadu, čo predstavuje ročne cca 130 000 €. Pri použití týchto prostriedkov musíme v rámci samosprávy obce Zvolenská Slatina dodržiavať zákon č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z.z. o Enviromentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ku ktorému je vydané aj metodické usmernenie Ministerstva životného prostredia vydané odborom odpadového hospodárstva a integrovanej prevencie platí, že:

„príjem z poplatkov za uloženie odpadov na skládku odpadov nie je možné použiť na zakúpenie zberných nádob alebo vriec na triedený zber zložiek komunálneho dopadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov.“

Zároveň dávam do pozornosti zákon 525/2003 Z.z. Zákon o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a následne vyhlášku 462/2004 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 19. júla 2004, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o osobitných kvalifikačných predpokladoch na výkon niektorých činností na úseku starostlivosti o životné prostredie. Tieto právne normy hovoria o tom, že agendu životného prostredia a odpadov by mali na obci spravovať zamestnanci s osobitným kvalifikačným predpokladom.

2) Kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti použitia verejných prostriedkov za obdobie roku 2019 a 2020 v Základnej škole s materskou školou T. Vansovej

Na základe výsledkov z vyššie uvedenej kontroly bola vykonaná kontrola odstránenia nedostatkov. Jedným z opatrení bolo vykonať poučenie zodpovedných zamestnancov. Preto prebehlo pracovné stretnutie zamestnancov obce a základnej školy za účelom dohodnutia a upresnenia postupu pri zabezpečovaní finančných operácií, ktoré prebiehajú medzi obcou a základnou školou a to v súvislosti:

- s presunom prostriedkov medzi školskými zariadeniami na konci kalendárneho roka, ktoré môže byť vykonané iba so súhlasom zastupiteľstva
- vyúčtovanie poskytnutých dotácií

Základná škola na základe výsledkov tejto kontroly sleduje oddelene prostriedky, ktoré jej obec prideliuje na základe VZN osobitne od prostriedkov, ktoré sú vlastným príjmom jednotlivých školských zariadení (poplatky od rodičov). Osobitne k týmto príjmom rozpočtuje príslušné výdavky. Na základe tohto opatrenia je možné vyčíslieť presný zostatok dotácie na prevádzku a na mzdy v jednotlivých školských zariadeniach.

Obec je zároveň pri schválení účelovej dotácie povinná zaslať ZŠ s MŠ avízo o platbe spolu s usmernením vo veci vyúčtovania dotácie.

Z kontroly boli prijaté opatrenia za účelom predchádzania zistených nedostatkov.

3) Kontrola vedenia evidencie pozemkov vo vlastníctve obce k 31.12.2021

Do roku 2022 mala obec evidenciu pozemkov vedenú v exceli, preto sme sa rozhodli nahráť túto evidenciu do účtovného systému URBIS.

Kontrola pozostávala z porovnania stavu na listoch vlastníctva vs evidenciu v exceli (stav k 31.12.2021 vs evidenciu pozemkov nahratá v majetkovom module. Nakoľko boli zistené rozdiely (v m²) medzi zostavou vedenou v exceli a tým, čo bolo nahraté do účtovného systému (majetkový modul – cca 6000 m², obec túto evidenciu doplnila podľa skutočnosti v súlade s listami vlastníctva.

Vykonávam kontrolu odstránenia nedostatkov na stav k 31.12.2022 (overenie rozlohy pozemkov + ocenenie).

4) Metodická pomoc pri:

- Príprave VZN o poskytnutí dotácie na prevádzku a na mzdy školských zariadení
- Príprave návrhu úpravy kompetencie starostky na vykonanie zmien rozpočtu
- Usmernení vo veci výplaty odmien sociálnym pracovníčkam v 1/2022 za 12/2021+návrh na vysporiadanie tohto výdavku v rámci záverečného účtu
- Zmena prístupov v systéme RIS SAM
- Konzultácia a pomoc pri príprave prevodov majetku
- Prehodnotenie zásad hospodárenia s majetkom obce – prenájmy
- Pomoc pri formulácii a príprave uznesení na zasadnutie obecného zastupiteľstva

Č.j. 0324/2023

- Vypracúvanie žiadostí o stanoviská vo veci hospodárenia s finančnými prostriedkami a vo veci nakladania s majetkom
- A podobne

Ing. Miroslava Škorňová
Hlavná kontrolórka obce

Zvolenská Slatina
27.2.2023